

tigt at søge tilvejebragt her i Landet en privat Vaabenfabrikation i større Omfang, private Vaabenfabrikker, beregnede paa en særlig og omfattende Vaabenfabrikation. Jeg maa derom sige, at jeg maa anse en saadan Ordning for uheldig, og jeg nærer den Opfattelse, at et Flertal, i hvert Fald i dette Ting, vil være af samme Anskuelse. Jeg tror ikke, det vil være heldigt at slaa ind paa dette Spor, jeg tror, det rette er, at Staten, naar den har Brug for saadanne Virksomheder, der specielt er beregnede paa Vaabenfabrikation, giver sine Virksomheder det Omfang, som den finder rigtigt, og at den i øvrigt naturligvis anvender private Virksomheder, der for de flestes Vedkommende er tilvejebragte med andre Formaal for Øje, i saadant Omfang, som det kan være praktisk, men at man ikke medvirker til en Skabelse af en større privat Vaabenfabrikation i dette Land. Jeg tror, at dette vilde medføre Vanskeligheder, som langt overskygger Fordelene derved, men den praktiske Side af dette Spørgsmaal vil det naturligvis være bedre at drøfte under andre Former end her. Maa jeg i samme Sammenhæng bemærke, at naar det ærede Medlem klagede over, at man havde sendt Officerer ud til Anskaffelse af Materiel og lignende i Stedet for at sende civile Forretningsfolk, saa er jeg derimod af den Opfattelse, at naar Staten under de nuværende Forhold skal foretage Indkøb af Vaaben eller af Varer, som har særlig Betydning for den militære Fabrikation, er den rette Vej den at anvende som Repræsentanter for Staten Folk, der er i Statens Tjeneste, og ikke at udsende private Forretningsmænd som en Art Agenter for den danske Stat. Jeg mener, at Anvendelsen af private Agenter vil kunne medføre Vanskeligheder, som overskygger de Fordele, der kunde tænkes derved, og jeg tror ikke, man skal slaa ind paa dette Spor.

I Almindelighed vil jeg udtale, at man hos mig vil finde fuld Villighed til at medvirke til Materielanskaffelser, der er naturlige efter den militære Ordning, som vi nu en Gang har. Jeg har ved anden Lejlighed sagt, at jeg vil yde en saadan Medvirken uden Smaalighed, men ogsaa uden Overdrivelse. Dermed tror jeg, at Grundlinien er angivet for, hvad der kan blive Enighed om mellem Rigsdagens politiske Partier. Derimod advarer jeg mod den Opfattelse, at der skulde være Mulighed for at skaffe til Veje Bevillinger til en ubegrænset Anskaffelse af Materiel, hvor dette paa det ene eller det andet Omraade, af den ene eller den anden Myndighed maatte blive

anset for ønskeligt, ligesom jeg advarer mod den Opfattelse, at man skulde være villig til uden Begrænsning at skaffe saadant Materiel til hvilken som helst Pris, hvortil man maatte kunne faa det hos en eller anden Forretningsvirksomhed her i Landet.

Det ærede Medlem (Wulff) gjorde endelig nogle almindelige Bemærkninger om de militære Myndigheder, hvortil jeg gerne vil knytte et Par Ord. Det ærede Medlem var overfor den militære Sagkundskab meget overbærende eller rettere meget overlegen, ja, haanlig, kan man næsten sige. Det ærede Medlem sagde, at der viste sig hos den „et ejendommeligt Snæversyn, Mangel paa Forstaaelse eller paa Villie til at drage sig al den private Dygtighed til Nytte“, og han talte om „den militære Overlegenhed“, som traadte hindrende i Vejen paa disse Omraader. Dette er jo en lidt anden Maade at omtale den militære Sagkundskab paa, end man plejer at træffe fra det konservative Partis Side. Tidligere har det, saa vidt jeg kan se, været saaledes, at det konservative Parti har tillagt den militære Sagkundskab en overdreven Stilling; man har lagt Vægt paa den ikke blot med Hensyn til Afgørelsen af tekniske Spørgsmaal, men har ogsaa ment, at dens Opfattelse maatte være den egentlig bestemmende med Hensyn til Art og Omfang af Danmarks hele Militærvæsen og i Forbindelse dermed de Udgifter, som dette medførte. Paa dette sidste Punkt er jeg ikke i Stand til at dele den Opfattelse, som det har været mit Indtryk tidligere har været gjort gældende fra konservativ Side. Efter min Mening maa det med Hensyn til Afgørelsen af alle de almindelige Grundspørgsmaal være de politiske Myndigheder, det kommer an paa; men i Bedømmelsen af, hvilke tekniske Midler der skal anvendes, hvorledes Fabrikationen skal foregaa, hvilke Hjelpe-midler der skal tages i Tjeneste til Fabrikationen og andet lignende, ja, der maa det ganske naturligt være de tekniske Myndigheder, som man i første Række støtter sig til. Dette tror jeg ogsaa vedblivende vil være fornødent.

Endnu har jeg en Bemærkning til det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) i Anledning af, hvad han har sagt om Artiklen i det franske Blad „Le Temps“. Det ærede Medlem mente vedblivende, at denne Artikel maatte anses for et Udtryk for det franske Udenrigsministeriums Opfattelse. Her overfor maa jeg gentage, at det er med Urette, at man tillægger det franske Udenrigsministerium Ansvar for en saadan Artikel. Dette Ministerium har selvfølgelig ikke en saa fejlagtig Opfattelse af